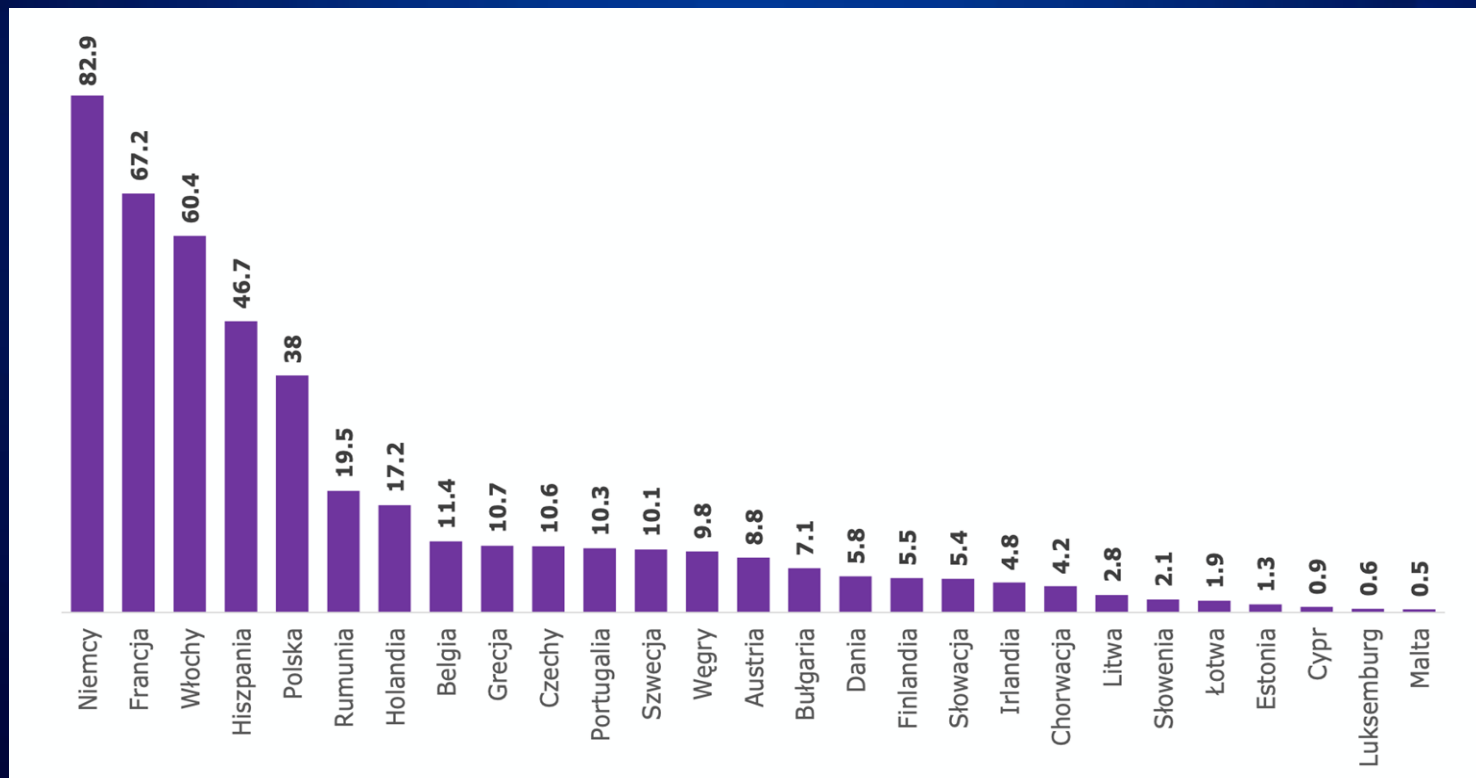

JAK STANOWIONE JEST PRAWO UE?

Punkt Informacyjny Unii Europejskiej w Warszawie

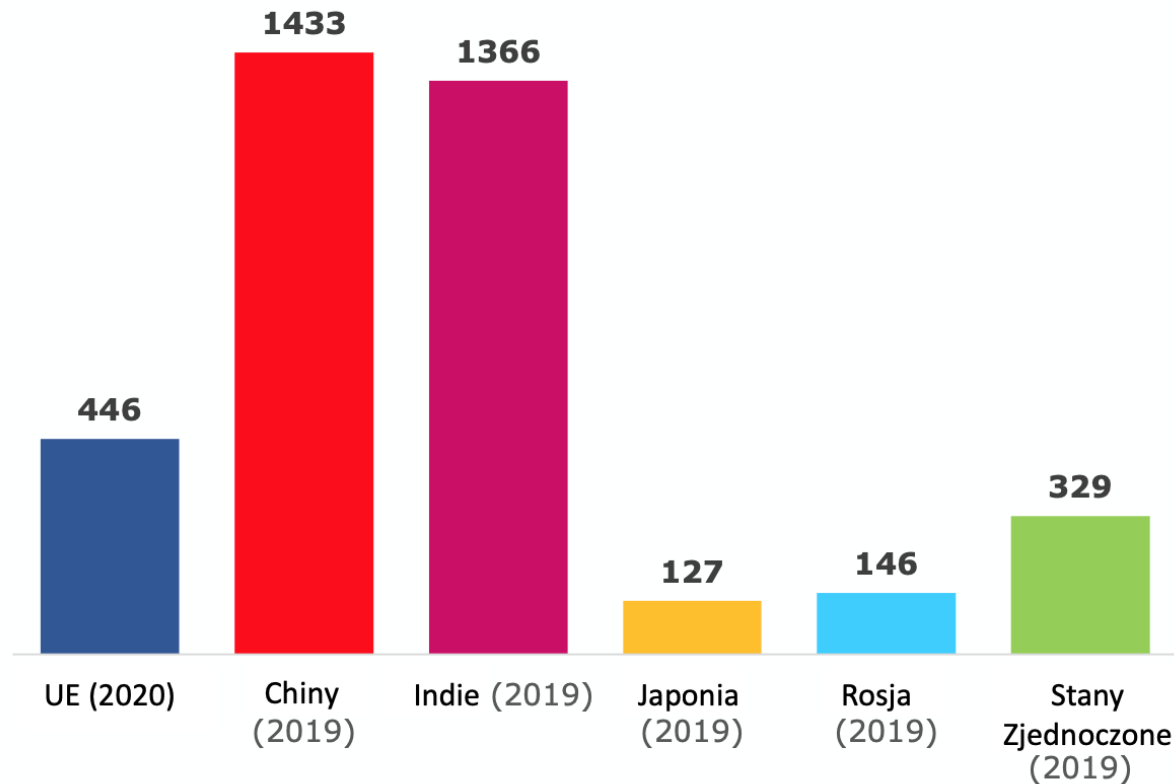

Liczba ludności w krajach członkowskich (w mln)

Ludność w porównaniu z resztą świata

Liczba ludności w mln

24 języki urzędowe

Български

Čeština

dansk

Deutsch

eesti keel

Ελληνικά

English

español

français

Gaeilge

hrvatski

Italiano

latviešu valoda

lietuvių kalba

magyar

Malti

Nederlands

polski

português

Română

slovenčina

slovenščina

suomi

svenska

Jednolity system prawny Unii Europejskiej

RÓŻNORODNOŚĆ

+

SPÓJNOŚĆ

Czym jest prawo?

Zespół norm wydanych lub
usankcjonowanych przez Państwo

Prawo w Polsce

```
graph TD; A(Prawo w Polsce) --- B(Prawo krajowe); A --- C(Prawo unijne (UE))
```

Prawo krajowe

Prawo unijne (UE)

Prawo unijne (UE)

Prawo pierwotne

Umowy
międzynarodowe

Prawo wtórne

Prawo pierwotne

- Pochodzi od państw członkowskich i tylko przez nich może być zmienione
- Opiera się na wspólnej zgodzie
- Pierwszeństwo w stosunku do prawa krajowego

Rodzaje prawa pierwotnego

Traktaty założycielskie

Protokoły i załączniki do traktatów

Traktaty o przystąpieniu państw członkowskich do UE

Traktaty

Traktat o Unii Europejskiej

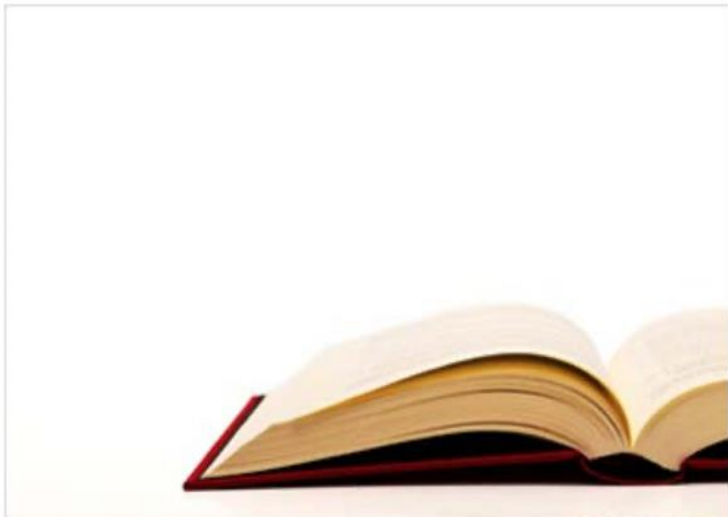
+

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

⇒ Traktaty UE są wiążącymi umowami zawartymi przez państwa członkowskie UE.

⇒ Określono w nich cele UE, zasady funkcjonowania instytucji UE, sposób podejmowania decyzji oraz relacje między UE a jej państwami członkowskimi.

⇒ Każde działanie podejmowane przez UE jest oparte na traktatach.

1952

Europejska Wspólnota Węgla i Stali

1958

Traktaty rzymskie:

- Europejska Wspólnota Gospodarcza
- Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM)

1987

Jednolity Akt Europejski: jednolity rynek

1993

Traktat o Unii Europejskiej — Maastricht

1999

Traktat z Amsterdamu

2003

Traktat z Nicei

2009

Traktat z Lizbony

Umowy międzynarodowe

- Mają charakter wiążący dla państw członkowskich i instytucji UE (Art. 216 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej)
- Mogą być zawarte z organizacjami międzynarodowymi oraz państwami trzecimi jeśli:
  - Przewiduje to realizację kompetencji wyłącznych UE (Art. 3 TFUE)
  - Zostało przewidziane w akcie ustawodawczym UE
  - Jest niezbędne do wykonywania wewnętrznych kompetencji UE
- Skutki:
  - Bezpośrednie stosowanie
  - Możliwość analizy i interpretacji przez Trybunał Sprawiedliwości UE

Prawo wtórne

- Akty ustawodawcze ⇒ rozporządzenia, dyrektywy, decyzje
- Akty o charakterze nieustawodawczym ⇒ akty delegowane, akty wykonawcze
- Instrumenty niewiążące ⇒ zalecenia, opinie
- Akty niebędące aktami prawnymi ⇒ rezolucje, deklaracje i programy działań

Rozporządzenia

Adresaci

Wszystkie państwa
członkowskie, osoby
fizyczne i prawne

Skutki

Bezpośrednio stosowane i
wiążące w całości

Zapisz w „Moje elementy” Stały link Pobierz notkę Obserwuj ten dokument**ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/679**

z dnia 27 kwietnia 2016 r.

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)**(Tekst mający znaczenie dla EOG)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 16,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jest jednym z praw podstawowych. Art. 8 ust. 1 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą praw podstawowych”) oraz art. 16 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) stanowią, że każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.
- (2) Zasady i przepisy dotyczące ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych nie mogą – niezależnie od obywatelstwa czy miejsca zamieszkania takich osób – naruszać ich podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do ochrony danych osobowych. Niniejsze rozporządzenie ma na celu przyczynić się do tworzenia przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz unii gospodarczej, do postępu społeczno-gospodarczego, do wzmocnienia i konwergencji gospodarek na rynku wewnętrznym, a także do pomyślności ludzi.
- (3) Celem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 95/46/WE ⁽⁴⁾ jest zharmonizowanie ochrony podstawowych praw i wolności osób fizycznych w związku z czynnościami przetwarzania oraz zapewnienie swobodnego przepływu danych osobowych między państwami członkowskimi.

Dyrektywy

Adresaci

Wszystkie lub określone państwa członkowskie

Skutki

Wiążące w zakresie uzyskania określonego rezultatu; bezpośrednio stosowane tylko w szczególnych warunkach

Tekst

[Informacje o dokumencie](#)[Procedura](#)[Transpozycja do prawa krajowego](#)[Streszczenie dokumentu](#)[Zapisz w „Moje elementy”](#)[Stały link](#)[Pobierz notkę](#)[Obserwuj ten dokument](#)[Spis treści](#)**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2016/801**

z dnia 11 maja 2016 r.

w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze *au pair*

(wersja przekształcona)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 79 ust. 2 lit. a) i b),

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Do dyrektyw Rady 2004/114/WE ⁽⁴⁾ i 2005/71/WE ⁽⁵⁾ należy wprowadzić szereg zmian. W celu zachowania jasności dyrektywy te powinny zostać przekształcone.
- (2) Niniejsza dyrektywa powinna stanowić odpowiedź na potrzeby wskazane w sprawozdaniach z wdrażania dyrektyw 2004/114/WE i 2005/71/WE, aby zaradzić wykrytym słabościom, zapewnić większą przejrzystość i pewność prawa oraz stworzyć spójne ramy prawne dla różnych kategorii obywateli państw trzecich przybywających do Unii. Niniejsza dyrektywa powinna w związku z tym uprościć i zrjonalizować istniejące przepisy dotyczące tych kategorii w ramach jednego aktu. Mimo iż kategorie objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy różnią się między sobą, mają one również szereg wspólnych cech, dzięki czemu możliwe jest objęcie ich wspólnymi ramami prawnymi na poziomie Unii.
- (3) Niniejsza dyrektywa powinna przyczyniać się do realizacji programu sztokholmskiego, którego celem jest zbliżenie przepisów krajowych dotyczących warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich. Imigracja spoza Unii jest jednym z źródeł napływu wysoko wykwalifikowanych osób, a zapotrzebowanie zwłaszcza na studentów i naukowców coraz bardziej rośnie. Odgrywają oni ważną rolę w tworzeniu kluczowego atutu Unii, kapitału ludzkiego oraz w zapewnianiu inteligentnego, trwałego

Decyzje

Adresaci

Skierowane do określonych adresatów:

- wszystkie lub określone państwa członkowskie
- określone osoby fizyczne lub prawne
- nieskierowane do określonych adresatów

Skutki

Bezpośrednio stosowane
i wiążące w całości

Przykładowa decyzja

Nałożenie kary na Microsoft za nadużycie pozycji na rynku przez giganta branży komputerowej

Komisja Europejska

Zalecenia

Adresaci

Wszystkie lub określone
Państwa członkowskie, inne
organy UE, osoby fizyczne

Skutki

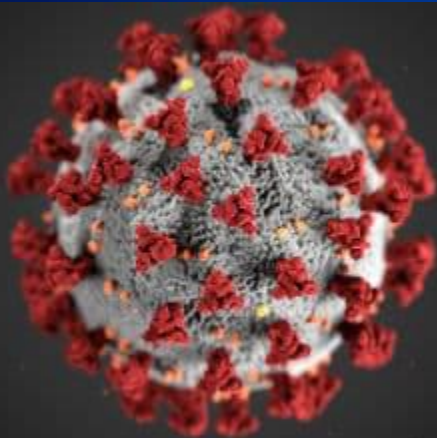

Niewiążące

Przykładowe
zalecenia

Zalecenia dla państw UE dotyczące
skoordynowanej reakcji na
pandemię COVID-19

Komisja Europejska

Opinie

Adresaci

Wszystkie Państwa
członkowskie, inne organy
UE, nieokreśleni

Skutki

Niewiążące

Przykładowa opinia

Opinia w sprawie europejskiej
polityki imigracyjnej i stosunków
z państwami trzecimi

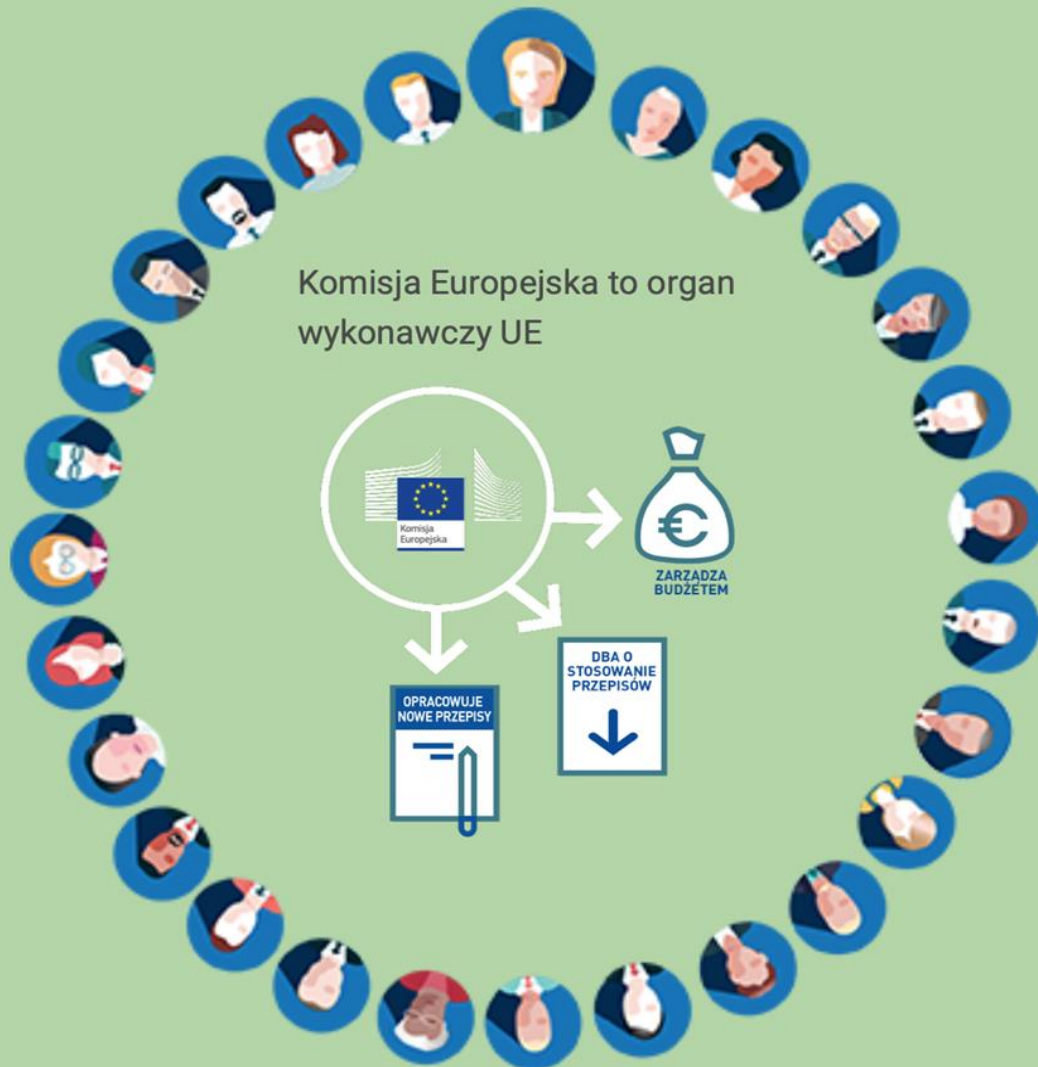

Komisja Europejska

- “Rząd Europejski”
- Przewodnicząca:
Ursula von der
Leyen
- Siedziba: Bruksela
- Skład: 27
niezależnych
komisarzy

Komisja Europejska to organ wykonawczy UE

Czym się zajmuje Komisja Europejska?

Funkcje Komisji Europejskiej

1. Inicjatywa ustawodawcza - propozycja nowych wniosków ustawodawczych
2. Władza wykonawcza - zarządzanie polityką UE i przydział środków finansowych
3. Strażniczka traktatów - egzekwowanie prawa europejskiego (wraz z Trybunałem Sprawiedliwości)
4. Wymiar międzynarodowy - w imieniu UE negocjuje umowy międzynarodowe oraz reprezentuje UE na arenie

Parlament Europejski

- Przewodniczący:
David-Maria Sassoli
- Siedziba: Strasbourg,
Bruksela, Luksemburg
- Skład: 705 posłów
wybieranych
w bezpośrednich
wyborach (przed
Brexitem 751)

Parlament Europejski

705

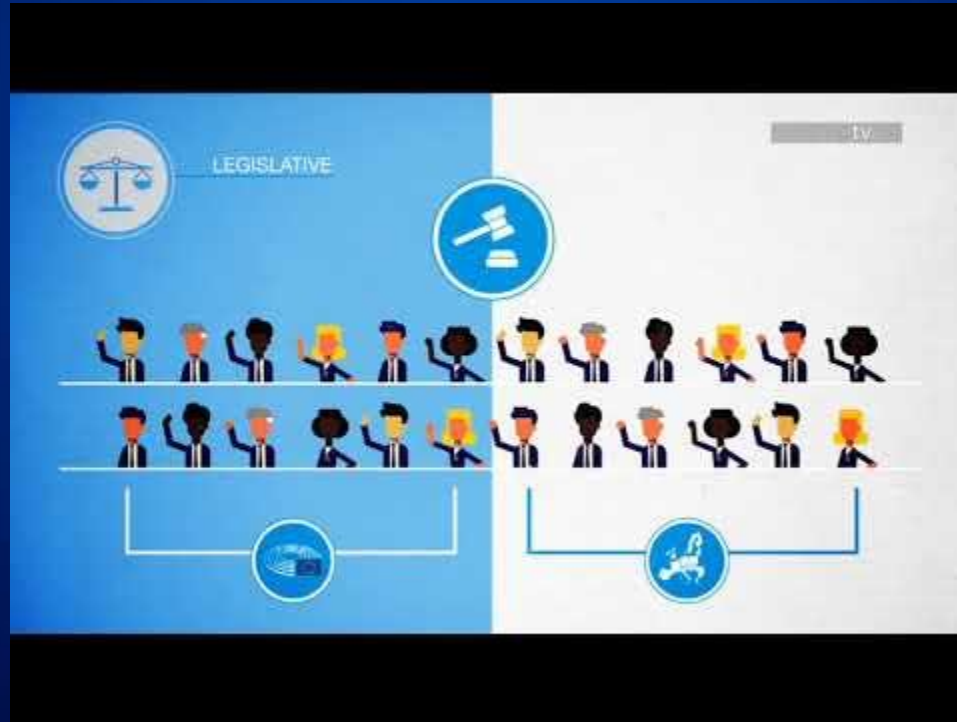
**CZŁONKÓW
PARLAMENTU**

- Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci)
- Grupa Postępowego Sojuszu Socjalistów i Demokratów w Parlamencie Europejskim
- Renew Europe Group
- Grupa Tożsamość i Demokracja
- Grupa Zielonych / Wolne Przymierze Europejskie
- Europejscy Konserwatyści i Reformatorzy
- Konfederacyjna Grupa Zjednoczonej Lewicy Europejskiej / Nordycka Zielona Lewica
- Niezrzeszeni

Czym się zajmuje Parlament Europejski?

Funkcje Parlamentu Europejskiego

1. Funkcja ustawodawcza - uchwalanie aktów prawnych (wraz z Radą Unii Europejskiej)
2. Funkcja budżetowa - wraz z Radą ustanawia budżet UE
3. Funkcja nadzorcza - kontrola innych instytucji i agencji UE

Rada Unii Europejskiej

- **Nie mylić z Radą Europejską!**
- Prezydencja: Każdy kraj UE sprawuje prezydencję w Radzie na zasadzie rotacji co 6 miesięcy
- Siedziba: Bruksela
- Członkowie: Ministrowie każdego z krajów UE, w zależności od omawianego obszaru (np. rolnictwo, edukacja, transport)

Funkcje Rady Unii Europejskiej

- Negocjuje i przyjmuje prawo UE wraz z Parlamentem Europejskim
- Koordynuje politykę państw członkowskich
- Określa kierunki polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE w oparciu o wytyczne Rady Europejskiej
- Zawiera umowy między UE a innymi krajami lub organizacjami międzynarodowymi
- Uchwala budżet UE (wraz z Parlamentem Europejskim)

Jak podejmowane są decyzje w UE?

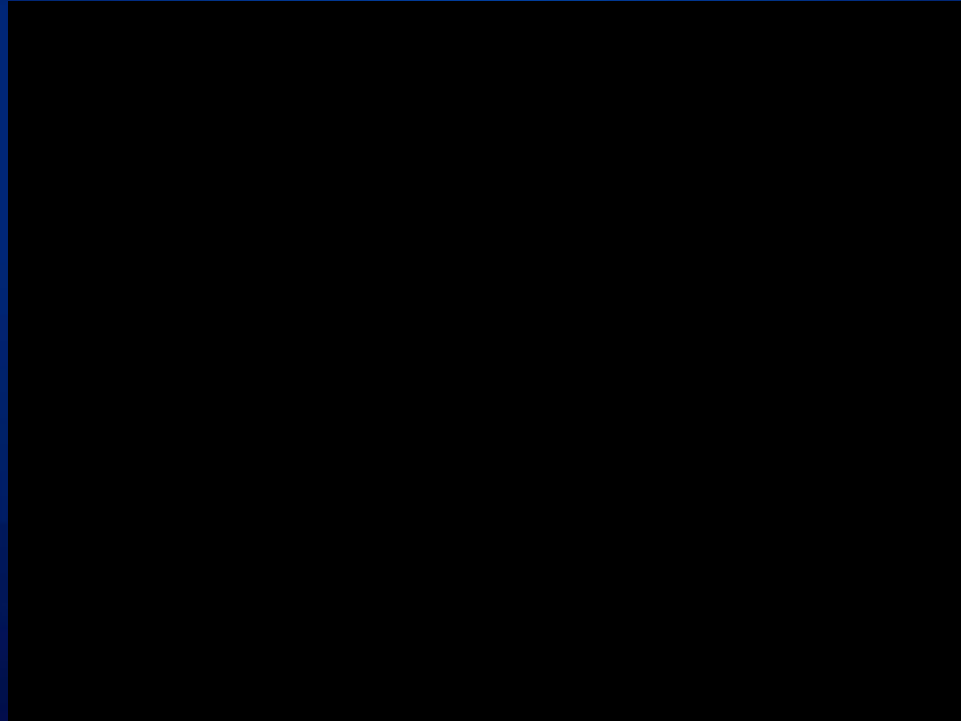

Zwykła procedura ustawodawcza

- Podstawa prawna - Artykuł 289 ust. 1 oraz 294 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)
- Inicjatywa ustawodawcza Komisji Europejskiej - Artykuł 17 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)

Czym jest inicjatywa obywatelska?

Zwykła procedura ustawodawcza - co dalej?

Pierwsze
czytanie

Zdecydowana
większość wniosków
przyjmowana podczas
pierwszego czytania
w Parlamencie
Europejskim i Radzie
UE

Pierwsze czytanie w Parlamencie

#2

Podczas pierwszego czytania Parlament Europejski analizuje wniosek Komisji Europejskiej i może go przyjąć bez zmian lub dokonać w nim poprawek.

Pierwsze czytanie w Radzie

#3

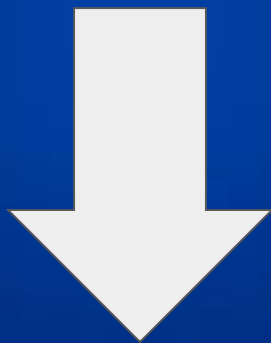
W pierwszym czytaniu Rada może zdecydować o zatwierdzeniu stanowiska Parlamentu – wtedy akt ustawodawczy zostaje przyjęty – lub zmienić stanowisko Parlamentu i odesłać wniosek Parlamentowi do drugiego czytania.

✓ Przyjęcie

Wniosek ustawodawczy **zostaje przyjęty**.
Zdecydowana większość wniosków jest przyjmowana na tym etapie.

Gdy Parlament i Rada się nie zgadzają...

Drugie czytanie

#4

Parlament analizuje stanowisko Rady i zatwierdza je, wówczas akt zostaje przyjęty; lub odrzuca je – wtedy akt nie wchodzi w życie i procedura zostaje zakończona; lub też zgłasza poprawki i odsyła wniosek Radzie do drugiego czytania.

✓ Przyjęcie

Wniosek ustawodawczy **zostaje przyjęty**.

[Przeczytaj więcej](#)

✗ Nieprzyjęcie

Wniosek ustawodawczy **nie zostaje przyjęty**

[Przeczytaj więcej](#)

#5

Rada analizuje stanowisko Parlamentu z drugiego czytania i albo zatwierdza wszystkie poprawki Parlamentu – co oznacza, że akt zostaje przyjęty – albo nie zatwierdza wszystkich poprawek, doprowadzając do zwołania komitetu pojednawczego.

✓ Przyjęcie

Wniosek ustawodawczy **zostaje przyjęty.**

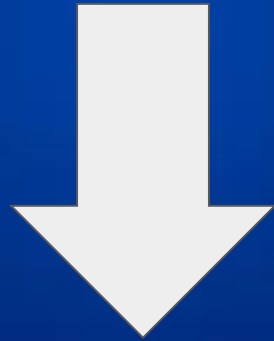
[Przeczytaj więcej](#)

✗ Nieprzyjęcie

Wniosek ustawodawczy **nie zostaje przyjęty**

[Przeczytaj więcej](#)

Gdy Parlament i Rada nadal się nie
zgadzają...

Postępowanie pojednawcze
i trzecie czytanie

#6

Komitet pojednawczy, w skład którego wchodzi w równej liczbie posłowie do PE i przedstawiciele Rady, dąży do osiągnięcia porozumienia w sprawie wspólnego projektu. Jeżeli mu się to nie uda, akt ustawodawczy nie wchodzi w życie i procedura zostaje zakończona. Jeżeli dojdzie do porozumienia, wspólny projekt jest przekazywany Parlamentowi Europejskiemu i Radzie do trzeciego czytania.

✗ Nieprzyjęcie

Wniosek ustawodawczy **nie zostaje przyjęty**

[Przeczytaj więcej](#)

#7a

w Parlamencie

Parlament Europejski analizuje wspólny projekt i głosuje na posiedzeniu plenarnym. Nie może zmienić treści wspólnego projektu. Jeżeli Parlament odrzuci projekt lub nie podejmie działania, akt nie zostaje przyjęty, a procedura dobiega końca. Jeżeli Parlament i Rada zatwierdzą tekst, akt zostaje przyjęty.

w Radzie

Rada analizuje wspólny projekt. Nie może zmieniać treści. Jeżeli odrzuci projekt lub nie podejmie działania, akt nie wchodzi w życie i procedura zostaje zakończona. Jeżeli wraz z Parlamentem zatwierdzi projekt, akt zostaje przyjęty.

#7b

✗ Nieprzyjęcie

Wniosek ustawodawczy **nie zostaje przyjęty**

**Co się dzieje gdy wniosek
zostanie przyjęty?**

Parlament Europejski analizuje wspólny projekt i głosuje na posiedzeniu plenarnym. Nie może zmienić treści wspólnego projektu. Jeżeli Parlament odrzuci projekt lub nie podejmie działania, akt nie zostaje przyjęty, a procedura dobiega końca. Jeżeli Parlament i Rada zatwierdzą tekst, akt zostaje przyjęty.

- ★ Rozporządzenia są bezpośrednio wiążące w całej UE od daty określonej w Dzienniku Urzędowym.
- ★ Dyrektywy określają końcowe rezultaty, jakie należy uzyskać w każdym państwie członkowskim, dają jednak rządów krajowym możliwość decydowania, w jaki sposób zmienić własne prawo, by osiągnąć wytyczone cele. Każda dyrektywa określa, do kiedy trzeba dostosować prawo krajowe.
- ★ Decyzje obowiązują w konkretnych przypadkach, dotyczących poszczególnych organów lub osób. Są w pełni wiążące.

Konsekwencje odrzucenia wniosku

Wniosek nieprzyjęty

Jeżeli wniosek ustawodawczy zostanie odrzucony na dowolnym etapie procedury lub Parlament i Rada nie mogą osiągnąć kompromisu, wniosek nie zostaje przyjęty, a procedura zostaje zakończona. Nowa procedura może się rozpocząć tylko wtedy, kiedy Komisja Europejska przedstawi nowy wniosek.

Jednomyślność instytucji

Zniesienie opłat za
roaming w Unii
Europejskiej

europarl.eu

Ale nie powinno to kosztować całego majątku

Gdy instytucje się nie zgadzają...

Wieloletni budżet UE
na lata 2021-2027

David Sassoli: Parlament nie zaakceptuje każdego wieloletniego budżetu

Przewodniczący Parlamentu David Sassoli przypomniał przywódcom UE, że budżet UE wymaga zgody Parlamentu i zaznaczył, że posłowie nie zaakceptują każdego porozumienia.

Budżet UE: Parlament naciska na nowe źródła

Aby sfinansować plan odbudowy po pandemii Covid-19 i inwestycje, Parlament apeluje o nowe źródła finansowania w następnym budżecie w naszym filmie.

COVID-19: Fundusz odbudowy musi zostać dodany do wieloletniego budżetu UE

Parlament wezwał 15 maja do utworzenia funduszu o wartości 2 bln euro, będącego częścią kolejnego wieloletniego budżetu UE

Posłowie przeciw głębokim cięciom w wieloletnim budżecie UE

Na nadzwyczajnym posiedzeniu plenarnym posłowie podsumowali konkluzje Rady Europejskiej z 17-21 lipca, dotyczące finansowania UE i odbudowy gospodarki po pandemii.

Parlament zaakceptuje porozumienie o WRF tylko po wprowadzeniu ulepszeń

Fundusz Odbudowy jest "historycznym posunięciem", ale długoterminowe priorytety UE, takie jak Zielony Ład i Agenda Cyfrowa, są zagrożone, uważają posłowie.

Przestrzeganie prawa UE przez instytucje UE - rola Trybunału Sprawiedliwości

Trybunał Sprawiedliwości UE

- Członkowie:
  - Trybunał Sprawiedliwości ⇒ po jednym sędzi z każdego kraju UE i 11 rzeczników generalnych
  - Sąd ⇒ po dwóch sędziów z każdego kraju UE
- Siedziba: Luksemburg
- Funkcja: Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej zapewnia jednolitą wykładnię prawa UE we wszystkich krajach UE oraz jego przestrzeganie przez kraje i instytucje UE

Więcej informacji o prawie UE znajdziesz tu:

Prawo Unii Europejskiej: https://europa.eu/european-union/law_pl

ABC prawa Unii Europejskiej: <https://op.europa.eu/webpub/com/abc-of-eu-law/pl/#chap6>

Prawodawstwo Unii Europejskiej: https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/types-eu-law_pl

Wyszukiwarka unijnych aktów prawnych EUR-LEX: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

Zwykła procedura ustawodawcza: https://www.europarl.europa.eu/infographic/legislative-procedure/index_pl.html

Pozostałe źródła

UE na slajdach: https://europa.eu/european-union/documents-publications/slide-presentations_pl

UE & Ja: https://europa.eu/learning-corner/eu-me_pl

UE Materiały dydaktyczne: https://europa.eu/learning-corner/learning-materials_pl

Publikacje UE dla nauczycieli i uczniów: <https://op.europa.eu/pl/web/general-publications/teachers>

Dziękujemy!

Punkt Informacji Unii Europejskiej w Warszawie